

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiæ, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1657

II. D testamentorum & legatorum jure.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

P A R S S E C V N D A.

D E C R E T U M I.

De Ecclesiastica immunitate.

Destanda iniquorum perversitas, Laicorum in Clericos inveratum odium, usurpatio potestatis indebita, quanta in Ecclesiastica immunitatem, jure divino exemptam, Canonum sanctionibus & Imperatorum legibus privilegiata, commiserint illicita, longe lateque famam notorium; publica & in Nostra Diœcesi, injuria transgressorum evidens id probat. Volentes igitur, conveniente zelo, jura, quovis modo violata, in integrum restituere, ac reddere intacta; principio innovamus Concilia omnia generalia, Apostolicas & Imperiales sanctiones, ac ea speciarum quae in Provincialibus Decretis, sub D. Engelberto maxime, & piæ memorie Henrico, Archiepiscopis, in favore Ecclesiasticae libertatis, & contra ejus violatores, decreta; ac, quicquid in contrarium haec tenus, à quavis potestate, quovis quæsito colore a modo, promulgatum, cessum, datum, actum, factum, cassamus & nullamus, revocamus & restituimus.

Ac, ne de cetero tam iniqua nostram habent pulfare audientiam, sub poenitentia legalibus, Canonice censuris, aliisque arbitrariis, & gravi Nostra indignatione incurrienda, strictissime mandamus, ne ullus in personas Ecclesiasticas, eorum bona & loca, contra juris Canonici & civilis constitutum, fibi quicquam vendicet, aut Clericum coram seculari judice conveniat, aut mulctam & penam vel indignum & Fordidum ei munus imponat, minus illum captivitate vel vinculis coercere audeat, verum Nobis vel Nostro Vicario malefactorem Clericum denunciet.

Animadvententes etiam, contra juris communis praescriptum ac provinciales sanctiones, domus Canonicales, ac Vicariales, non solum à Laicis, verum & Iudeis, Hæreticis, Concubinis, ac eorum spuriis, non absque exiguo Ecclesiasticorum dedecore inhabitari: hinc serio ac districte præcipiendo mandamus, ut intra duorum mensium spaciun, quod præfatis omnibus & singulis pro peremptorio termino affigamus, à dictis habitationibus excedant; quasvis etiam elocationes, pactio[n]es, aut contraetus quo[s]cunque, haec tenus factos, cassamus; ac severè etiam inhibemus, ne ullæ tales imposterum fiant, nisi de speciali Nostra licentia, in scriptis obtenta. Volumus etiam & mandamus, ut infra terminum præmissum, à Nobis constitutum, prædicti incolæ

elocationum contractuumque literas coram Nobis exhibeant, ut, iis lectis & examinatis, Nos, quod jus & æquitas dicitat, aut ratio postular, statuere possimus.

Quia etiam immunitati Ecclesiasticae è diametro contrariatur, ædes Laicorum in Cemiteriis erectas esse; severe prohibemus, ne in posterum ullæ tales habitationes, quovis quærito colore aut prætextu, constituantur; si que ruinam minantur, nullatenus restaurentur, nisi Nostro consensu, in scriptis obtento. contrarium attentare prælumens, condigna animadversione puniatur; ac domorum locgium in usum Ecclesiæ cedat.

D E C R E T U M I I.

De Testamentorum & Legatorum jure.

Ad abolendam pravam corruptelam, & Clericorum temeritatem, qui, in argumentum suæ finalis impoenitentiae, fructus Præbendarum suarum, annosque gratiæ, Concubinis vel spuriis suis legant, rigor Ecclesiasticus debet exerceri. Quare, sub anathematis vinculo, prohibemus, ne Clerici de cetero, annis gratiæ abutentes, de rebus Ecclesiæ, fructus beneficiorum, spuriis & concubinis relinquenti, aliquo modo disponant; aliter factum non teneat; &, quod taliter relictum est, Ecclesiæ applicetur; ac ipsi Ecclesiastico careant sepultura. hoc præsenti constitutio[n]is decreto revocantes & infirmantes, in fraudem Iesu Christi & pauperum, hereditates, annos gratiæ, aut donationes, suis Focariis & spuriis factas, relatas, & relinquendas.

Cum etiam in contrarium nihil magis conveniat, ac jura strictissime id ipsum exigant, ut extrema hominis voluntas rationabilis tantum suam habeat executionem: hinc, universis Nostræ jurisdictioni subjectis, Ecclesiasticis & secularibus, sub intermissione divini judicii, & excommunicationis sententia, quam in contra facientes, sex dierum monitione prævia, in his scriptis ferimus, ne testamento & ultimas fidelium Ecclesiasticarum vel secularium personarum, quas jura à Testamentorum factione non prohibent, voluntates, maxime ad usum pios & animarum salutem se extendentis, earumque executionem impediunt, negligant, vel ultra anni spaciun retardant; alioquin, anno elapo, sine ulla monitione prævia (cujus vicem hoc præsens decretum habeat,) ipso jure ad Nos, ut Episcopum Diœcefani & loci Ordinarium, devolutum esse decernimus.

Sub eadem poena , nolumus , ullum etiam secularis , testamentorum & causarum earum occasione , sc de earundem cognitione quovis modo intromittere ; sed earum , & piarum dispositionum , tam in ultimā voluntate , quam inter vivos , cognitio ad Nos Notrūque Officiale remittenda erit . Clericorum autem Testamentorum insinuationes & approbationes intra dies trīginta à morte Clerici peti volumus , ab iis , ad quos id de jure vel consuetudine spectat , ac obtineri , sub poena interfaci .

Nostrō etiam erigendo & habendo Seminario , ut Clericorum quilibet pio legatorum jure , pro modo facultatum suarum , concurrat , mandamus , sub poena congruae ex hereditate subtrahendae quantitatis .

Vtque piarum dispositionum certa habeatur notitia ; sub poena suspensionis ab officio , teneatur Notarius quilibet Testamenta vel pia legata , ac pias donationes etiam inter vivos factas , intra menses tres Nobis aut Nostrō Officiali denunciare . cuius decreti tenorem , lingua vulgari versum , propediem promulgabimus .

D E C R E T U M I I I .

De vita & honestate Clericorum , nec non damnabili Simoniae vito & usurarum .

Dierum crescente malitia , Clericorum vitam & mores , cum suspiriis vidimus , currere in deteriora ; siquidem alios habitu milites , alios immunditia communes , alios exquisita nimium deliciae coemptas feminas offendimus . propter quod , justa indignatio ne commoti , omnes & singulos ferio in Dominō hortamur , ut , vita inculpatiore , omnibus bono exemplo praelucere studeant ; vestibus utantur nigris ; Prelati , si voluerint , violaciis , pallio usque ad talos proteno , ac tunica ad minimum ultra genua defluente ; absit forma peregrina ; vanitas ac curiositas nulla notetur ; materia , status qualitatem non exceedat ; tibialibus non nisi nigris utantur ; a collaribus rugatis & acupictis abstineant ; itinerariae vestes usque ad luras sint protractæ ; non vagis oculis , non effreni lingua , aut petulant tumidoque gressu incedant , sed pudorem , & verecundiam mentis , simplici habitu incessu que , ostendant ; cœtibus non misceantur , ubi amatoria & turpia cantantur , aut obseceni motus corporum , choreis & saltationibus efferuntur ; domesticæ vero vestes ac interiores statui Clericali convenientes sint ; ac corona , in illis qui breve alunt capillitium , singulis quindenisi , in aliis autem , singulis duntaxat mensibus , renovetur .

A commissariis & ebrietatibus omnes

cessent ; tabernas nulli , nisi in itinere constituti , necessitatibus gratia , ingrediantur . ab alearum , gladiorum , hastarum , aliorumque lusuum , de jure prohibitorum , exercitio prorsus abstineant . negotiationibus , quæstus gratia , nulli occupentur . Laicis non inferviant ; arma non portent .

Omnibus & quibuscumque Clericis serio etiam præcipimus , ut ab omni concubitu , aut quavis immunditia , abstineant ; nec ullam post hac cum Focariis conversationem aut colloquium , quovis quæsto colore aut prætextu , habeant ; sub poena privationis beneficiorum suorum , ipso facto incurrienda , aliquique arbitrii , Nobis , contra immorigeros & inobedientes , reservatis .

Si qui vero in ante hoc crimine sint notati , eos paterne monemus , quatenus ad Dominum , abs quo fornicati sunt , redeant , nec non , in signum manifestæ emendationis , intra novem dierum spatiū post præsentium publicationem , quorum dierum tres pro primo , tres pro secundo , & tres pro tertio & peremptorio termino , iis præfigimus , suas Focarias aut Concubinas à se & earum cohabitatione prorsus removeant , ac earum frequentationem ac contubernia fugiant , nec ad se denuo , sub quavis ratione , accedere permittant . quas & Nos , extra Civitatem intra dies quatuordecim sequentes , in Civitate vero intra mensis spaciū extra urbem , & unā dietā minus à loco , relegamus , poenā Nobis arbitrari contra contumaces reservatā . Nolumus etiam , qui incontinentie notā notati fuerunt , quod ad officium aliquod posthac admittantur , aut tolerentur , nisi Nostrō speciali consensu accedente . Concubinas etiam , nisi paruerint , casta aut publicā infamia notari & ex Diœcesi Nostra relegari faciemus .

Grandi quoque desiderio cupientes , ut hujusmodi immundi ac dannati criminis perpetua , quantum fieri potest , aboleatur memoria ; volumus , ut suorum illegitimorum abstineant præsentia , tam privatā quam publicā ; carnales suas filias , à se abdicantes , ac in probatorum hominum honesta servitia vel curam demandantes ; de cætero , casto Domino , casto corde & mundo corpore , fideliter servientes . Et , quia propria diligentí inquisitione , Concubinariorum , Clericorum , & maxime Presbyterorum filios , contra Canonicas sanctiones , in patrum beneficiis constitutos , invenimus ; districte mandando præcipimus , ne deinceps Clericorum filii in beneficiis patrum , aut alius quibuscumque , in Nostra Diœcesi , ministrare præsumant ; alioquin ei beneficia , tanquam contra juris dispositionem occupata , ex tunc in ante vacare decernimus , & eorum collatoribus licentiam , talia idoneis conferendi , assignamus ; nisi cum eis à sancta Sede Apostolica desuper dispensatum fuerit : Clericorum